

nationaal programma groningen

Bijlage 16 bij besluitenlijst Algemeen Bestuur 4 juli 2025

Vastgesteld verslag gesprek beoordelingscommissie en bestuur

Datum: 4 juli 2025

Tijd: 12:30-13:30 uur

Locatie: WEC Waddenzee

Aanwezig:

Chris Fonteijn - onafhankelijk voorzitter

Norbert van den Hove - ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Susan Top - provincie Groningen

Erica van Lente - gemeente Midden-Groningen

Annalies Usmany-Dallinga - gemeente Eemsdelta

Cora-Yfke Sikkema - gemeente Oldambt

Jouke de Vries - uit het midden van de kennisinstellingen

Matthieu van Olffen - uit het midden van de woningcorporaties

Herman Rinket - Groninger Gasberaad

Anita Winter - uit het midden van het bedrijfsleven

Frans Keurentjes - uit het midden van de agrarische sector

Bas Wallis de Vries - uit het midden van de zorginstellingen

Jan Pelle - voorzitter onafhankelijke beoordelingscommissie

Bas ter Weel - lid onafhankelijke beoordelingscommissie

Jan Paul van Soest - lid onafhankelijke beoordelingscommissie

Nienke Baars - Nationaal Programma Groningen

Marloes van der Meij-Hingstman - Nationaal Programma Groningen

Anna Weijer - Nationaal Programma Groningen

Afwezig:

Eltjo Dijkhuis - gemeente Het Hogeland

Erik Jan Bennema - provincie Groningen

Roelien Kamminga - gemeente Groningen

Bettina Bock - lid onafhankelijke beoordelingscommissie

Marjan Oudeman - lid onafhankelijke beoordelingscommissie

Marlous van der Veen - lid onafhankelijke beoordelingscommissie

Gert-Jan Swaving - Nationaal Programma Groningen

Het bestuur en de onafhankelijke beoordelingscommissie (hierna: de commissie) voeren jaarlijks een informeel gesprek met elkaar. Ter voorbereiding op dit gesprek heeft het bestuur de evaluatie van de commissie over haar eigen functioneren en een jaaroverzicht van beoordeelde projecten ontvangen.

Bij aanvang van het gesprek heeft de voorzitter van de commissie projecten genoemd die de commissie het afgelopen jaar in positieve zin zijn opgevallen:

nationaal programma groningen

- Kerk Obergum, waarbij waarden van de geschiedenis en erfgoed worden vertaald in een aanpak gericht op leefbaarheid, sociale cohesie en toerisme.
- Tijd voor Toekomst, waar sprake is van een samenhangende aanpak waarmee kansengelijkheid wordt gecreëerd en maatwerk wordt toegepast. Er wordt ingezet op een structurele aanpak. Er is sprake van een bestuurlijke samenwerking op provinciaal en lokaal niveau.

Daarnaast heeft de commissie aangegeven dat de ervaring afgelopen jaar is dat de volgende elementen in een aanvraag vaak nog nadere uitwerking vragen: onderbouwing van beoogde effecten, probleemanalyse, onderbouwing van de interventies/gekozen oplossingen en zakelijke aspecten (zoals de begroting, intentieverklaringen voor samenwerking en cofinanciering).

Vervolgens zijn de commissie en het bestuur over onderstaande onderwerpen in gesprek gegaan.

Aanvraagproces

Vanuit het bestuur is gevraagd of de commissie problemen ondervindt met het programmakader als beoordelingskader. De commissie geeft aan hier goed mee uit de voeten te kunnen. Wel heeft zij twijfels over de bruikbaarheid van de systematiek waarbij indieners wordt gevraagd om in een aanvraag punten toe te kennen aan de ambities. Het is de vraag wat de waarde hiervan is en in hoeverre het iets zegt over de te bereiken effecten.

Gesprekken met indieners

De commissie geeft aan dat zij positief is over de gesprekken met indieners. Een voorbeeld hiervan is het gesprek dat de commissie dit jaar voerde met de indieners van het project Aanpak energiearmoede en verduurzaming Lewenborg. In dat gesprek zijn de indieners aan de hand van een presentatie helder ingegaan op vragen van de commissie. Het bestuur heeft ook positieve signalen over de gesprekken ontvangen. Tegelijkertijd speelt ook nog wel dat indieners het gehele beoordelingsproces als lang en tijdrovend ervaren.

Resultaten en effectiviteit

Vanuit het bestuur is de vraag gesteld of het bestuur iets zou moeten veranderen om effectiever te zijn en sneller tot resultaten te komen. Volgens de commissie is het van belang om kritisch te zijn op het type problemen dat wordt aangepakt en ook om keuzes te maken. Het aantonen van effectiviteit is van belang voor een zorgvuldige besteding van middelen. Bij een nieuwe aanpak werkt het goed om te starten met een pilot of heldere theory of change met beoogde effecten. Schaal pas op als een aanpak effectief blijkt te zijn. Feit blijft dat het maken van een goed plan, waarbij effectiviteit wordt aangetoond, tijd kost en administratieve lasten met zich meebrengt. Verder wijst de commissie erop dat de uitvoering van projecten een aandachtspunt blijft. Het blijkt soms moeizaam om projecten in uitvoering te krijgen. Ook vraagt de commissie zich af of de portefeuille van toegekende projecten uiteindelijk zal leiden tot duurzame verbetering van het perspectief voor Groningen. Het feit dat Nationaal Programma Groningen met tijdelijk geld structurele problemen beoogt op te lossen compliceert dit. Het verdient aanbeveling om meer beroep te doen op landelijke middelen, die voor een langere periode beschikbaar zijn en te streven naar duidelijke inbedding van de eenmalige impulsen in het structurele beleid en de meerjarenplanning.

Bijsturingsmogelijkheden

Bij de start van Nationaal Programma Groningen zijn grote ambities geformuleerd. Volgens de commissie is het van belang om tijdig stil te staan bij de vraag of die ambities voldoende gehaald worden. Vervolgens kan

nationaal programma groningen

het bestuur besluiten om bij te sturen of ambities bij te stellen. Actuele (geopolitieke) ontwikkelingen, de komst van Nij Begun en het feit dat middelen van projecten uit 2019 nog niet zijn uitgegeven kunnen voor het bestuur ook aanleiding zijn om bij te sturen. Sturen kan zowel op tempo als op inhoud. Vanuit het bestuur is aangegeven dat de mate waarin bijsturing mogelijk is, ook afhankelijk is van het standpunt van volksvertegenwoordigers. Andersom geldt ook dat volksvertegenwoordigers andere wensen kunnen hebben, die niet altijd stroken met de ambities van het bestuur.

De besproken onderwerpen komen voor een groot deel aan de orde in het advies dat de commissie aan het eind van dit jaar uitbrengt aan het algemeen bestuur over de vraag of Nationaal Programma Groningen op de goede weg is, als vervolg op het advies uit 2022. Dit advies wordt gebaseerd op resultaten uit de tussentijdse evaluatie van Nationaal Programma Groningen die op dit moment wordt uitgevoerd. De commissie heeft aangeboden om, indien daar behoefte aan is, ter voorbereiding op de heisessie van het bestuur in september alvast op bepaalde onderwerpen in te gaan. De commissie is hiertoe bereid op basis van een adviesvraag van het bestuur.